

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v poduk.

Izhaja vsak četrtak in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 3 gl., za pol leta 1 gl. 60 kr., za četrť leta 80 kr. — Naročnina se pošilja opravištvu v dijaškem semenišču (Knabenseminar.) — Deležniki tiskovnega društva dobivajo list brez posebne naročnine.

Posamezne liste prodaja knjigar Novak na velikem trgu po 5 kr. — Rokopisi se ne vračajo, neplačani listi se ne sprejemajo. Za oznanila se plačuje od navadne vrstice, če se natisne enkrat 8 kr., dvakrat 12 kr., trikrat 16 kr.

Boj med Srbi in Bolgari.

Cela Evropa obrača pozorno zdaj svoje oči proti jugu, slovanski narodi pa z žalostjo gledajo tje, kjer sta se dva slovanska naroda, Srbi in Bolgari, v bratomornem boju zgrabila ter se tepeta in ubijata, njuni vedni sovražnik Turek pa gleda in le čaka, kako da bi spet oba, ko se oslabita, pod svoj jarem spravil, pod katerim sta bila že oba stoletja vzdihovala.

Srb in Bolgar se imata le mogočnemu ruskemu carju zahvaliti, da sta bila turške sile rešena. Leta 1878, ko je bila ruska vojska turško popolnoma premagala, dobila je namreč Srbija popolno neodvisnost. Bolgarska pa vsaj deloma; namreč vsled berlinskega mira od dne 13. julija 1878 je severni del Bolgarije dobil lastnega kneza Aleksandra Battenberškega, južni del pa le krščanskega sultanovega namestnika.

Da so v berlinskem miru Bolgarijo razdelili v pravo Bolgarijo in vshodnjo Rumelijo in Bolgariji večje svoboščine in pravice podelili, kakor Rumeliji, to je bila velika nesreča za Bolgarski narod in vedna zavira stalnemu miru na balkanskem polotoku. Zakaj od tistega časa, ko se je ta ločitev zgodila, je bilo vseh Bolgarov hrepenenje na to obrnjeno, kako da bi se obe deželi združili v eno bolgarsko od Turka neodvisno državo. Letos dne 16. septembra po noči so v Plovdivu nenadoma vjeli sultanovega namestnika, Gabrijela Krestoviča in poklicali bolgarskega kneza Aleksandra tje, ter ga prosili, naj obe deželi združi v eno nerazdružljivo Bolgarijo, to je seveda Aleksander takoj obljubil storiti.

Vsled tega pa je Bolgarija za dobro tretjino večja postala ter po obsegu in številu prebivalcev sosednjo Srbijo precej prekosila. Srbija bi zdaj tudi rada večja postala in zlasti proti jugu se razširila, a tukaj je Turek gospodar, katerega se srbski kralj Milan boji, zato je pa kakor jalni sosed zahteval, da se tudi

Bolgarija ne sme povečati, ker se Srbija ne more in da mora vse pri starem ostati. Ker pa se to ni zgodilo, napovedal je srbski kralj Milan bolgarskemu knezu vojsko, in dne 14. t. m. je srbska vojska začela naravnost proti glavnemu bolgarskem mestu Sredu ali Sofiji marširati. Pri Slivnici, ne daleč od srbske meje, ste se bolgarska in srbska vojska prvič hudo zgrabili, toda Bolgari so, vsaj kakor se bere, Srbe junaško nazaj vrgli tako, da Srbi kljub večjemu številu in boljšim pomočkom ne morejo naprej. Že več dni si vojski ondi nasproti stojite in pomoči pričakujete, ter bote se bržčas kmalu v odločilnem boju še enkrat zgrabili.

O izidu te žalostne vojske še se zdaj ne da kaj gotovega povedati, najbolj zato ne, ker so poročila z bojišča jako nezanesljiva in ker se ne ve, kaj da bodo k tej vojski sosedi rekli, pred vsemi Turška in Rusija. Severni stric pač ne bo dopustil, da bi Turek komaj pred osmimi leti rešene Bolgare spet v svoj jarem vpregel, Avstrija pa bo tudi morala paziti, ako bo se še dalje ob njeni meji kri prelivala.

S temi vrsticami smo hoteli svojim čitateljem samo povedati, kako je med Srbi in Bolgari prišlo do boja in kaj je do zdaj iz tega boja zanesljivega znano. Bog daj, da bi bilo boja kmalu konec, sicer pa damo na drugem mestu vse zanesljive vesti o tem boju.

Dobrohotna misel.

Vransko, meseca novembra.

Okrajni zastop Vranski je v svoji poslednji seji sklenil opozoriti šolske gosposke na vedno razširjajočo se slabo obnašanje med mladino ter zahtevati, da se osobito po narodnih šolah skuša za prihodnost temu v ožem priti. Ako se ozremo nekoliko po naši odraslejši mladini zlasti okolu mest in trgov, prepričamo se dokaj lahko, da se v naši dobi usiljuje med mladino tako pohujšljivo obnašanje, taka razposajenost, po-

nočevanje in pretepanje, da je pričakovati od te neprestano rastoče razdivjanosti najhujših posledic.

Tehtne besede duhovščine iz prižnic in posvetne kazni kompetentnih oblasti ostajajo čemdalje bolj brez uspeha in pričinja se na opasen način širiti slaba nprav tudi že sem ter tje med nježno šolsko mladežjo. Mladi šolar prične postajati surov, neotesan, nepriljuden in iz šole izpuščen mladeneč ostane lastnik vseh teh nečednosti in pa pri nas pretepalec. Kar se pa dobrih naukov vcepi v sprejemljivo mladostno srce, toliko tega dobrega semena požene žlahten sad v veselje staršev in korist ožji in širji domovini.

Otrok se mora požlahnuti, da postane mladenič plemenit, mož značajan, državlján zvest in priljubljen.

Marsikdo bode dejal, da naj bi duhovništvo uplivalo z lece na mladino! — Dobro, to stori ona rada in vestno, ali temu je treba opomniti, da je duhovništvu nemogoče, tistega svariti, kogar v cerkev ni, da bi poslušal in vsprejemal dobre nauke. Divjak ne gre tje, kjer bi ga kdo karal, nego se klati raji okolu cerkvenega ozidja, zbija slabe šale in kolne ter se pridušuje na vse pretege. In če se katerokrat zrine črez cerkveni prag, tedaj pa stoji v božjem hramu, kakor da bi ga na vislice vlekel, prodaja zijala in skuša prej ko slej, dobiti pot pod noge, da se zvije izpod cerkvenega obočja.

Češepotem najde usmiljenega(?) Samaritana, ki med božjo službo toči pogubonosno žganje, tedaj se kar brez pomisleka zaleti v to špiritno kolibo, da se kakor živinče opije in omami.

Pri takem človeku je tedaj nauk kakor bob v steno. Treba je bilo poprej ga svariti ter mu priporočati, da večkrat tje zahaja, kjer čuje družega kaj, nego kvante in kletev. Postava izrečno veli, da ima šola dolžnost ne le poduka nego tudi dolžnost vzgoje. V šoli, kjer je otrok v svoji mladosti dan na dan navzoč, tam je pravo mesto, s katerega mu tekó dobrodejne, važne besede v mlado srce in vsak predmet šolskega poduka daje mnogo povoda do izpolnjevanja te častivredne naloge.

Učitelj, ki mu lepo pristuje, ter mora povse in povsod biti zrkalo čednosti, vzgled treznosti in dostojnosti, ki ima priliko, baviti se dolgo vrsto let z različnimi značaji svojih učencev, — učitelj, pravim, zamore v tem oziru neprecenljivo mnogo storiti in tako koristiti javnemu blagorju in domovini, katero mora ljubiti.

Opazovati pa je že tudi pri nas bilo, da se v šolski sobi tam pa tam čestokrat ne stori vse, kar bi se v tem storiti dalo. Tedaj pa mislim, da je bil sklep omenjenega zastopa vrlo na mestu, želeti mu je uspeha. Iv. G.

Gospodarske stvari.

Da zajci mladih sadunosnih dreves ne ogrizejo.

Veliko škodo napravijo zajci s tem, da jeseni, po zimi in v spomladi mlado sadunosno drevje ogrizejo. Posebno po drevesnicah se po zajčnem zobu na drevescih po stotine goldinarjev večasih škode napravi. Proti tej nevarnosti se mlado drevje navadno zavaruje po namaži, ki obstoji iz apna, kateremu se je nekaj kravjeka primešalo. Vendar pa je pri tem namazku nevarnost, da se v pozni jeseni ali odlušči ali pa lahko po nalivih odpere. Treba je toraj drevesca od časa do časa pregledati in z nova pomazati. Gotovo sredstvo zabraniti, da drevja zajci ne oglodajo, je slaninska kožica, s katero se drevje pomaže. Vendar pa ti namaži nekateri sadjerejci vgovarjajo češ, da se je bati, da se po nji sapne ljuknjice v drevesni koži tako zamažejo in zamašijo, da drevo preneha svoja potrebna delovanja, kakor jih življenje zahteva, redno opravljati in da tako celo drevo škodo trpi. Pa tudi še v drugem oziru slamnat zamotek ni kaj prida, ker je za drevo pretoplo in drevo omehkuži. Za najboljše varujoče sredstvo se priporoča smrekovo ali jelovo vejevje, s katerega je pa izličevje že večjidel pokapalo. Tak zamotek varuje drevo najhujšega mraza in vendar prepušča svetlobo in zrak, trpi več let in zahteva le sem pa tam kako majhno popravo. Pa tudi potroški za ta zamotek niso previsoki. Ako se drevesce pod zamotkom še z apnenim mlekom nekoliko pomaže, je to prav dobro, ker apno ne odganja le mrčesja vsake sorte, ampak preganja tudi mah in lisaje. „P. L.“

Sejmovi. 30. novembra: pri sv. Andražu v Slov. gor., v Svičini, Vržeji, Rogacu in na Bizeljskem; 4. decembra: na Gomilskem, v Konjicah, v Šmarji, Planini, na Zelenem travniku; 5. decembra: v Ljutomeru.

Dopisi.

Od sv. Lovrenca v puščavi. (Bralno društvo.) Imeniten je bil 15. dan novemb. letošnjega leta. Ta dan je namreč prvokrat slov. trobojnica slobodno zavihrala v naši okoličnici, ter je vsem dovolj jasno pričala, da tudi tukaj slov. rod še ni izmrl, temveč da se drami in vzbuja ter polagoma stopa na dan. Poleg slovenske zastave plapolala je cesarska v znamenje, da je Slovence bil in bode najzvestejši sin svojega cesarja. — Že pred leti so se naši nasprotniki oblastno širokoustili, da je ta kraj za Slovence izgubljen, da je zloglasna nemška kultura ljudstvo že toliko predelala, da je čut in ljubezen do sebe in svojega rodu izgubilo,